

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
กับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

จัดทำโดย นายภาณุ จันท์เจียวใช้
รหัส 600527

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 5
วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี กับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

นายภาณุ จันทร์เจียวใช้¹

บทคัดย่อ

บทคัดย่อหรือสาระสังเขป

สิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการบริหารและพัฒนาประเทศเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้ว มักติดตามภาวะความเป็นไปและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยที่อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2491 ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้มีมติรับรองและประกาศใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นแนวทางในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาคมโลก โดยปฏิญญาดังกล่าวเป็นแนวคิดพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชนที่ระบุในรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ การจัดทำสนธิสัญญา กฎหมายระหว่างประเทศ และกติการะหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนจำนวนมาก รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ด้วย ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อใช้ในการจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานภาครัฐ โดยครอบคลุมหลักการป้องกันและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนตามที่ระบุในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาครัฐไทยได้ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีกับภารกิจของหน่วยงานภาครัฐในการปกป้องและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนที่สอดคล้องกับแนวทางที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติแล้ว

คำสำคัญ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี สิทธิมนุษยชน

¹รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

บทนำ

การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคอันประกอบไปด้วยนโยบายการเงิน การคลัง และอัตราแลกเปลี่ยน มีวัตถุประสงค์ทั้งสิ้น 4 ข้อ คือ 1) การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น เพิ่มการจ้างงานและปริมาณสินค้าและบริการ โดยประชาชนสามารถบริโภคและอุปโภคสินค้าและบริการได้มากขึ้นและสวัสดิการสังคมสูงขึ้น 2) การส่งเสริมเสถียรภาพด้านราคา หรืออัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการลงทุนของภาคธุรกิจและไม่กระทบต่อผู้มีรายได้น้อย 3) การจ้างงานเต็มที่ หรือภาวะที่ประชาชนที่อยู่ในวัยทำงานทุกคนและต้องการทำงาน สามารถหางานทำได้ ไม่ปล่อยให้เกิดการว่างงานและเสียโอกาส และ 4) การแก้ปัญหาการกระจายรายได้ โดยการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะต้องทำให้รายได้ของประชาชนทุกกลุ่มเพิ่มสูงขึ้นไปในคราวเดียวกัน และไม่ทำให้รายได้ระหว่างคนรวยและคนจนเพิ่มสูงขึ้น

ดัชนีที่ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินว่า การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคสามารถบรรลุเป้าหมาย โดยทั่วไปจะใช้ตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Products: GDP) ทั้งนี้ การวัดมูลค่า GDP ดังกล่าวที่เป็นที่นิยม จะเป็นการวัดด้านค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายของผู้บริโภคในทุกภาคเศรษฐกิจมารวมกันทั้งภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคการต่างประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) รายจ่ายเพื่อการบริโภคของภาคเอกชน 2) รายจ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชน 3) รายจ่ายของรัฐบาล และ 4) การส่งออกสุทธิ โดยในส่วนของรายจ่ายของรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจนั้น จะจัดทำผ่านการจัดทำพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภาครัฐในการเบิกจ่ายงบประมาณจากเงินคงคลัง ที่เก็บรักษาโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ไปใช้จ่ายและนำส่งการให้บริการสาธารณะในระหว่างปีงบประมาณตามรายละเอียดที่ระบุในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... และเอกสารงบประมาณที่เกี่ยวข้อง โดยแหล่งที่มาสำคัญของเงินงบประมาณดังกล่าว คือ 1) การจัดเก็บรายได้ของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บภาษี และ 2) การก่องหน้สาธารณะเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ ดังนั้น การดำเนินนโยบายการคลังของภาครัฐเพื่อบรรลุเป้าหมายในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาค จึงประกอบด้วย 1) งบประมาณรายจ่าย 2) การจัดเก็บภาษี และ 3) การก่องหน้สาธารณะ ทั้งนี้ การใช้เครื่องมือในการดำเนินนโยบาย หากเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ฐานะทางการคลังของประเทศมั่นคง อย่างไรก็ตาม หากเป็นไปอย่างฟุ่มเฟือยและไม่เหมาะสม ย่อมทำให้ฐานะทางการคลังไม่มั่นคง จึงเป็นการเหมาะสมที่กฎหมายในระดับต่าง ๆ ที่ให้อำนาจภาครัฐในการดำเนินนโยบายการคลังดังกล่าว จะต้องมีการระบุหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินนโยบายการคลังดังกล่าว เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีรายละเอียดในบางมาตราเกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายการคลังของภาครัฐ รายงานฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวว่า มีรายละเอียดในการกำหนดและควบคุมการดำเนินนโยบายการคลังของภาครัฐและการใช้เครื่องมือของนโยบายการคลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่แสดงถึงหลักนิติธรรมและหลักนิติรัฐ อันเป็นหลักการสากลที่ประเทศต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

ความหมายของสิทธิมนุษยชน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายคำว่า “สิทธิ” ว่าเป็น “อำนาจอันชอบธรรม อาทิ บุคคลมีสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ เขามีสิทธิในที่ดินแปลงนี้ หรือ อำนาจที่กฎหมายรับรองให้กระทำการใด ๆ โดยสุจริตได้อย่างอิสระ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของคนอื่น” ให้ความหมายคำว่า “มนุษย์-” ว่าเป็น “สัตว์ที่รู้จักใช้เหตุผล สัตว์ที่มีจิตใจสูงคน” และให้ความหมายคำว่า “ชน” ว่าเป็น “คน” ดังนั้น “สิทธิมนุษยชน” จึงหมายถึง “อำนาจอันชอบธรรมหรืออำนาจที่กฎหมายรับรองในภาวะความเป็นคนหรือความเป็นมนุษย์” ดังนั้นการกระทำใดก็ตามที่ส่งผลต่อสถานะความเป็นมนุษย์หรือศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของบุคคลนั้น

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ

สิทธิมนุษยชนเป็นแนวคิดที่เชื่อว่า มนุษย์ที่เกิดมามีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ โดยมนุษย์มีความชอบธรรมที่จะรักษาชีวิตของตนเอง มีอิสระทางความคิด และมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ โดยเท่าเทียมแม้ว่ามนุษย์ทั้งหลายจะมีความแตกต่างกัน หลังการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 2 แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชนได้รับการยอมรับและให้ความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากประชาคมโลกได้ตระหนักถึงความโหดร้ายทารุณของสงครามและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การกระทำร้ายต่อสตรี เด็ก และคนชรา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนากฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (International Human Rights Laws) ทำให้หลักการและกลไกการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนมีความเป็นมาตรฐานและได้รับการยอมรับในระดับสากล ดังนั้น การที่มนุษย์ทุกคนมีสิทธิและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์โดยเท่าเทียมกัน จึงได้รับการคุ้มครองโดยหลักการและกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยสิทธิมนุษยชนสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) สิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (อาทิ สิทธิในชีวิต เสรีภาพและความมั่นคงของบุคคล อิสรภาพจากความเป็นทาส และการถูกทรมาน ความเสมอภาคในทางกฎหมาย สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เสรีภาพในทางความคิด การนับถือศาสนา การแสดงความคิดเห็น) และ 2) สิทธิในทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (อาทิ สิทธิในการทำงาน สิทธิทางการศึกษา สิทธิทางอาหาร และสิทธิที่จะได้รับการทางด้านสาธารณสุข) ทั้งนี้ สิทธิมนุษยชนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและไม่มีการเลือกปฏิบัติระหว่างกัน และมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นสิทธิธรรมชาติ ที่ติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด หมายความว่า มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีประจำตัวตั้งแต่เกิดมาเป็นมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ธรรมชาติกำหนดขึ้นให้กับมนุษย์ทุกคน
2. เป็นสิทธิที่เป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนกันได้ ไม่ว่าจะเชื้อชาติ เพศ ศาสนา หรือมีพื้นฐานจากสังคมใด มนุษย์ทุกคนล้วนเกิดมามีอิสระเสรีและศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน
3. เป็นสิทธิที่ไม่สามารถถูกพรากไป หรือยกให้แกกันได้ แม้ว่ากฎหมายของบางประเทศอาจไม่รับรองสิทธิมนุษยชน หรือมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนก็ตาม ประชาชนของประเทศนั้นยังคงมีสิทธิมนุษยชนอยู่

4. เป็นสิทธิที่ไม่ถูกแยกออกจากกัน หมายถึง สิทธิมนุษยชนที่ประกอบด้วย 1) สิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง และ 2) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จะต้องไม่มีการแยกออกจากกัน โดยสิทธิทั้งสองส่วนนี้จะต้องได้รับการรักษาเพื่อให้ประชาชนทุกคนดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights : UDHR) เป็นแนวคิดพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชนที่ระบุในรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ โดยประเทศสมาชิกในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2491 ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้มีมติรับรองและประกาศใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นแนวทางในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาคมโลก โดยปฏิญญาดังกล่าวเป็นมาตรฐานและหลักการในการจัดทำสนธิสัญญา กฎหมายระหว่างประเทศ และกติการะหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนจำนวนมาก ทั้งนี้ ปฏิญญาดังกล่าวประกอบด้วยข้อความ จำนวน 30 ข้อ (โดยย่อ) ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีอิสระ สิทธิ และศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน และควรปฏิบัติต่อกันเปรียบเสมือนเป็นพี่น้องกัน

2. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิและอิสรภาพโดยต้องไม่มีการแบ่งแยกใด ๆ อาทิ เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็น พื้นเพสังคม ทรัพย์สิน ต้นกำเนิด และสถานะทางการเมือง

3. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคง

4. ห้ามการบังคับให้มนุษย์มีสถานะเป็นทาส และห้ามการค้าทาสทุกรูปแบบ

5. ห้ามการกระทำทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมต่อมนุษย์

6. บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย

7. มนุษย์ทุกคนมีความเสมอภาคกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน

8. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาจากศาลต่อการกระทำอันล่วงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน

9. ห้ามให้มีการจับกุม กักขัง หรือเนรเทศโดยพลการ

10. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรมและเปิดเผย

11. กรณีกระทำผิดทางอาญา บุคคลจะต้องได้รับการสันนิษฐานในเบื้องต้นก่อนว่าบริสุทธิ์ และลักษณะการกระทำผิดอาญาดังกล่าวจะต้องมีรายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนด

12. มนุษย์ทุกคนจะต้องไม่ถูกรบกวนความเป็นส่วนตัว ครอบครัว ที่อยู่อาศัย หรือจะถูกหลอกล่อขู่เสียงและเกียรติยศไม่ได้

13. มนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่ รวมทั้งการเดินทางเข้าและออกประเทศโดยเสรี

14. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะขอลี้ภัยไปยังประเทศอื่นเพื่อให้พ้นจากถูกประหัตประหาร

15. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการได้รับสัญชาติ และจะถูกเพิกถอนสัญชาติหรือถูกปฏิเสธสิทธิที่จะเปลี่ยนสัญชาติของตนไม่ได้

16. มนุษย์ทุกคนเมื่อมีอายุครบบริบูรณ์ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในการสมรสและเลือกคู่ครอง

17. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน

18. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิดและการนับถือศาสนา

19. มนุษย์ทุกคนมีอิสรภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก รวมทั้งสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
20. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการชุมนุมและการจัดตั้งสมาคมโดยสันติ และห้ามไม่ให้มีการบังคับเป็นสมาชิกสมาคมดังกล่าว
21. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิส่วนร่วมในการปกครองประเทศทั้งในแบบโดยตรงหรือในแบบการเลือกตั้งผู้แทน รวมทั้งมีสิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข
22. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการเข้าถึงหลักประกันทางสังคม และสิทธิในทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
23. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการทำงานตามที่ต้องการ และเข้าถึงการคุ้มครองจากการว่างงาน การได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานที่เป็นธรรม และการเข้าร่วมสหภาพแรงงาน
24. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการพักผ่อนและลาพักผ่อนจากการทำงานโดยได้รับค่าจ้าง
25. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการเข้าถึงมาตรฐานในการครองชีพ การได้รับปัจจัยสี่ หลักประกันการว่างงาน การเจ็บป่วย การเป็นหม้าย และการเป็นคนชรา ทั้งนี้ แม่และเด็กย่อมมีสิทธิที่จะรับการดูแลรักษาและการช่วยเหลือเป็นพิเศษ
26. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการศึกษา โดยการศึกษาจะต้องให้เปล่าอย่างน้อยในชั้นประถมศึกษาและขั้นพื้นฐาน การประถมศึกษาจะต้องเป็นการบังคับ การศึกษาทางเทคนิคและวิชาอาชีพจะต้องเป็นการทั่วไป และการศึกษาระดับที่สูงขึ้นไปจะต้องเข้าถึงได้อย่างเสมอภาค
27. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการเข้าร่วมและส่งเสริมวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน และสิทธิในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา
28. สังคมจะต้องมีกฎระเบียบเพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้รับสิทธิเสรีภาพตามปฏิญญาดังฉบับนี้
29. มนุษย์ทุกคนมีหน้าที่ต่อชุมชน และต้องเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น
30. ข้อความต่าง ๆ ตามปฏิญญานี้ไม่เปิดช่องที่จะแปลความได้ว่าให้สิทธิใด ๆ แก่รัฐ กลุ่มชนหรือบุคคลใด ๆ ที่จะประกอบกิจกรรม หรือกระทำการใด ๆ อันมุ่งต่อการทำลายสิทธิและเสรีภาพใด ๆ บรรดาที่ได้ระบุไว้ในบทบัญญัติฉบับนี้

หลักการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 1 บททั่วไป (มาตรา 4) และ หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย (มาตรา 25 – 49) ได้บรรจุหลักการเกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของมนุษยชนไว้ ทั้งนี้ สามารถจำแนกสิทธิมนุษยชนที่ระบุไว้ดังกล่าวออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน อาทิ

1) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

2) บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำกรานั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ トラบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

3) กฎหมายที่มีผลในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

4) การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

5) การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรืออยู่ในภาวะสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภาวะสงคราม

6) บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่ส่งผลต่อความมั่นคงของรัฐและขัดต่อศีลธรรมของประชาชน

7) บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

8) บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

9) บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายความมั่นคงของรัฐ

10) เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

11) บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

12) บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใด ๆ

13) บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบทอดก

14) การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิ

15) บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่

16) การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้

17) บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ เว้นแต่กรณีที่จะบุชื้อจำกัดในการประกอบอาชีพตามกฎหมายความมั่นคงหรือเศรษฐกิจ

18) บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิรับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐ และฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

19) บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชนหรือหมู่คณะอื่น

20) บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ และวัฒนธรรม จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เข้าชื้อกัน เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ และจัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน

21) บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

22) บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามที่กฎหมายบัญญัติ

23) สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง

24) บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ

25) สิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ

26) บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

2. สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม อาทิต

1) บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การจับกุมคุมขัง การค้นตัว และการลงโทษจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งศาลหรือเป็นไปตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

2) บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาทีกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาทีกระทำความผิดมิได้

3) ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

การพิจารณารายละเอียดหลักสิทธิมนุษยชนตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พบว่า มีความสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ทั้งในประเด็นการที่บุคคลมีสิทธิและเสรีภาพในการดำเนินชีวิต การนับถือศาสนา การมีคู่ครอง การประกอบอาชีพ การเดินทาง การมีสัญชาติ การแสดงออก การเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐ การถือครองทรัพย์สิน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชุมชน และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม จึงแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามหลักสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการรับรองในระดับนานาชาติโดยมีการระบุในรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี รายละเอียดที่ระบุในรัฐธรรมนูญดังกล่าว เป็นเพียงแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ระบุเท่านั้น ทั้งนี้ เนื้อหาในส่วนต่อไปจะกล่าวถึง ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ที่สำนักงบประมาณใช้เป็นหลักในการจัดลำดับความสำคัญในการเสนอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้กับหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่มีภารกิจในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนตามเนื้อหาที่ระบุในรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

ในช่วงต้นปีงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงบประมาณ จะหารือกันเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ในระดับชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของรัฐบาล และนโยบายความมั่นคง เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดลำดับความสำคัญแผนงาน ผลผลิต โครงการ และกิจกรรมของส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐ ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้มีการจัดทำขึ้น โดยมียุทธศาสตร์และโครงสร้างแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

1.1 แผนงานบูรณาการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์

เพื่อบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว/บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยให้ทำงาน ถูกต้องตามกฎหมาย ได้สิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด และดำเนินการให้ประชาชน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สตรีเด็ก แรงงานไทย แรงงานต่างด้าว และแรงงานประมง ได้รับความปลอดภัยจากขบวนการค้ามนุษย์ สนับสนุนการป้องกันช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายให้พร้อมคืนสู่สังคม โดยจัดทำทะเบียนแรงงานต่างด้าวและออกบัตรประจำตัวแก่ผู้ไม่มีสัญชาติไทย ประชาสัมพันธ์การจ้างแรงงานต่างด้าวให้เข้าสู่ระบบการจ้างงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เชื่อมโยงฐานข้อมูลการดำเนินคดี เพื่อให้สามารถจัดการกับเครือข่ายองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติรวมทั้ง ชี้แจงสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ รณรงค์สร้างจิตสำนึกและ

เผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์สนับสนุนแรงงานต่างด้าวให้มีหลักประกันสุขภาพ ค้ำครองช่วยเหลือและพัฒนา อาชีพแก่ผู้เสียหายในสถานคุ้มครอง ให้ความคุ้มครองช่วยเหลือผู้ต้องโทษชาวไทยที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ในต่างประเทศ เร่งรัดดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์รวมทั้งตรวจตรา ฝ้าระวังและปราบปรามในพื้นที่เสี่ยง ให้แรงงานประมงปลอดภัยจากการค้ามนุษย์โดยบูรณาการการตรวจตราเรือประมงและแรงงาน ในเรือประมงให้ได้รับการคุ้มครองตามสิทธิและ แก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย

1.2 แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

เพื่อเสริมสร้างสังคมให้ปลอดภัยจากยาเสพติดโดยการป้องกันเด็ก เยาวชน และ ประชาชนกลุ่มเสี่ยง รวมไปถึงผู้ใช้แรงงานไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดำเนินการปราบปราม ผู้ผลิต ผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ ผู้นำเข้ายาเสพติด ตลอดจนเครือข่ายผู้มี อิทธิพลและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดตามกฎหมาย เกี่ยวกับยาเสพติด สร้างความร่วมมือ กับต่างประเทศในการควบคุมและสกัดกั้นยาเสพติด บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้สามารถกลับเข้าสู่สังคมและดำเนินชีวิต ได้ตามปกติรวมทั้งมีกลไกการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการ บำบัดรักษาอย่างเป็นระบบ เพื่อไม่ให้หวนกลับเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก

2. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

2.1 แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัย ได้รับการพัฒนาศักยภาพ มีความมั่นคงในชีวิต และมีครอบครัวที่อบอุ่น เข้มแข็ง มีคุณธรรม จริยธรรม โดยส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด/เด็กปฐมวัยให้ เหมาะสมกับพัฒนาการ สนับสนุน เงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจนอายุ 3 ปีพัฒนา คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและเตรียม ความพร้อมสู่วัยเรียน สนับสนุนอาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวันให้แก่เด็กแรกเกิด เด็กปฐมวัย และเด็กวัยเรียน ส่งเสริมเด็กวัยเรียนกลุ่มเสี่ยง และเด็กด้อยโอกาส เด็กกลุ่มเจ็บป่วย และกลุ่มเด็กพิเศษได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างให้มีโอกาส ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมเด็กวัยรุ่น/นักศึกษาให้มีทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน มีภูมิคุ้มกัน พร้อมสู่การเป็น ผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเข้าสู่ตลาดแรงงาน สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพแรงงาน นอกกระบบ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเสริมสร้างความอบอุ่นในครอบครัวและ ความ มั่นคงในชีวิตผู้สูงอายุ

2.2 แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาด้านสาธารณสุขและสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อให้ ประชาชนทุกช่วงวัยมีสุขภาพที่ดีได้รับบริการด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างทั่วถึงและ เสมอภาคสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เชิงรุกอย่างเป็นระบบ พัฒนาระบบบริการระดับปฐมภูมิ และทุติยภูมิโดยจัดทีมหมอครอบครัวดูแลประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดความแออัดของสถานบริการ ระดับตติยภูมิควบคู่กับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์สนับสนุนมาตรการ ป้องกัน และควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น ในการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านการส่งเสริม สุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรคและการรักษาพยาบาลฟื้นฟูสุขภาพ เร่งรัดกำจัด โรคไข้มาลาเรีย วัณโรค ยุติปัญหาเอดส์และลดอัตราเสี่ยงจากโรคพิษสุนัขบ้า สนับสนุน การผลิตและพัฒนาบุคลากร ทางแพทย์และสาธารณสุขรวมทั้งกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ สุขภาพให้ได้คุณภาพมาตรฐาน

และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ตลอดจน สนับสนุนการดำเนินงานของราชวิทยาลัย จุฬารักษ์และสภาอากาศไทยในการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและ ครบวงจร

3. ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหาคอขวด ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเติบโต จากภายใน

3.1 แผนงานบูรณาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ เพื่อเตรียม ความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ เสริมสร้าง ความมั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำ ทางเศรษฐกิจและสังคม ลดการพึ่งพา โดยพัฒนาระบบ สวัสดิการสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ส่งเสริมการออมและสนับสนุนการจ้างงานผู้สูงอายุให้มีรายได้มีความมั่นคง และลดภาวะพึ่งพิงของครอบครัว ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์และ พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุพร้อมทั้งสนับสนุนการเฝ้าระวังคุ้มครองทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ ในชุมชนให้ได้รับการบริการอย่างทั่วถึง จัดพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์กลางให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้และทำกิจกรรม ร่วมกัน ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อม ปรับปรุงที่อยู่อาศัยและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการ ดำรงชีวิตสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไปในสังคม

3.2 แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างสวัสดิการสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อให้ ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้รับการพัฒนา คุ้มครอง และบริการ สวัสดิการสังคมตามสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมโดยเฉพาะกลุ่มเด็กสตรีคนพิการและ ผู้ด้อยโอกาสเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และคุ้มครองจากปัญหาการค้าประเวณีลดความเหลื่อมล้ำทางเพศ ในสังคม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนร่วมเป็นกลไกในการป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคนไร้ที่พึ่งและคนขอทาน ประชาชนบนพื้นที่สูง นิคมสร้างตนเอง พื้นที่โครงการหลวง โครงการพระราชดำริตลอดจนผู้ต้องขัง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สนับสนุน การจัดการสวัสดิการชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเอง แก้ไขปัญหาครัวเรือนชุมชนแออัดในเมืองให้เข้าถึง ระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน พัฒนาที่อยู่อาศัยครัวเรือนชุมชนริมคลองที่ได้รับผลกระทบจากการ รื้อย้ายตลอดจนสนับสนุนโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยโครงการบ้านพอเพียง ชนบท และสร้างศูนย์ที่พัก สำหรับคนไร้บ้าน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย รวมทั้ง สนับสนุนการดำเนินการตามมาตรการลดภาระค่าครองชีพ ประชาชนด้านการเดินทางรถไฟและ รถโดยสารประจำทางโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง

4. ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

4.1 แผนงานบูรณาการจัดการปัญหาที่ดินทำกิน เพื่อให้ราษฎรผู้ยากไร้มีที่ดินทำกิน ในที่ดินของรัฐอย่างถูกต้องตามกฎหมายและได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างรายได้และ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยสนับสนุนการสำรวจพื้นที่ เตรียมการ จัดหาที่ดิน จัดที่ดินและใช้ประโยชน์ ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าไม้ถาวร ที่ราชพัสดุที่สาธารณประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่ปฏิรูป ที่ดิน และพื้นที่นิคมสร้างตนเอง ตลอดจนพัฒนาอาชีพและส่งเสริมการตลาด พัฒนาระบบ สาธารณูปโภค พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม

ตลอดจนประสานและติดตามการจัดหาที่ดิน การจัดที่ดิน การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

5.1 แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมโดยปรับปรุงและพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความเป็นจริงและเป็นไปตามมาตรฐานสากล เพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม พัฒนาระบบกระบวนการยุติธรรมทางเลือก เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงความยุติธรรมในรูปแบบที่หลากหลาย พัฒนาระบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ รวมทั้งช่วยเหลือ ประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ผู้ยากจน ผู้เสียเปรียบในสังคม และผู้เสียหายให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

พิจารณาแล้ว พบว่า ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ให้ความสำคัญกับการปกป้องและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน โดยจัดลำดับความสำคัญให้แก่ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐที่ปกป้องแรงงานต่างด้าวจากขบวนการค้ามนุษย์ ปกป้องสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนจากการแพร่หลายของยาเสพติด ส่งเสริมสวัสดิการความเป็นอยู่ของแม่และเด็ก คนชรา และเด็กด้อยโอกาส ส่งเสริมการเข้าถึงการบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ป้องกันการกระทำความรุนแรงแก่บุคคลในครอบครัว ส่งเสริมพัฒนาอาชีพขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนยากไร้ และปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค ทั้งนี้ จุดเน้นหรือการจัดลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์ด้านสิทธิมนุษยชนตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ โดยหน่วยงานภาครัฐที่จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อสนับสนุนภารกิจพื้นฐานและภารกิจยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับจุดเน้นและนโยบายการจัดสรรงบประมาณตามที่ระบุในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าว จะได้รับการเสนอจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็นและเหมาะสม ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การดำเนินการของภาครัฐในการส่งเสริมและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน มีความสอดคล้องกับกฎหมายสูงสุดของประเทศและหลักเกณฑ์แนวทางที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติแล้ว

บทสรุป

สิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการบริหารและพัฒนาประเทศเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้ว มักติดตามภาวะความเป็นไปและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยที่อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยสิทธิมนุษยชน หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมหรืออำนาจที่กฎหมายรับรองในภาวะความเป็นคนหรือความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้ประเทศสมาชิกในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2491 ณ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้มีมติรับรองและประกาศใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเพื่อเป็นแนวทางในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาคมโลก โดยปฏิญญาดังกล่าวเป็นแนวคิดพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชนที่ระบุในรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งมาตรฐานและหลักการในการจัดทำสนธิสัญญา กฎหมายระหว่างประเทศ และกติการะหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนจำนวนมาก รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ได้มีการระบุรายละเอียดและหลักการในการปกป้องและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนสอดคล้องตามรายละเอียดที่ระบุในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อใช้ในการจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้ครอบคลุมหลักการป้องกันและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนตามที่ระบุในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาครัฐไทยได้ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีกับภารกิจของหน่วยงานภาครัฐในการปกป้องและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวทางที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติแล้ว

บรรณานุกรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, (2560, 6 เมษายน).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก., หน้า 16-43.

สำนักงานประมาณ. งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561,
สำนักงานประมาณ : กรุงเทพฯ.

วิชชุ เวชชาชีวะ, รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP Report) ของสหรัฐอเมริกา
และความเชื่อมโยงกับกระบวนการยุติธรรม [Online], Available :
http://www.jla.coj.go.th/doc/data/jla/jla_1498723567.pdf.

สถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย, รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี
พ.ศ. 2559 [Online], Available: [https://th.usembassy.gov/th/our-relationship-
th/official-reports-th/2016-trafficking-persons-report-thailand-th/](https://th.usembassy.gov/th/our-relationship-th/official-reports-th/2016-trafficking-persons-report-thailand-th/).

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554
[Online], Available: <http://www.royin.go.th/dictionary/>.

องค์การนิรโทษกรรมสากล, สิทธิมนุษยชนศึกษา [Online], Available:
<https://www.amnesty.or.th/our-work/human-rights-education>.